

Hvad ser du?

Apostelen *Paulus* siger, at »han havde fattet det forsæt ikke at ville vide af andet, medens jer var iblandt jer, end Jesus Kristus og det som korsfæstet« (1. Kor. 2,2).

Det er altafgørende, at også vi fatter det forsæt og fastholder det. Det er ikke mindre vigtigt i dag, end det var på apostelens tid.

Ordet om Jesus Kristus som korsfæstet kan ikke forkyndes i tidens ånd, men kun i den korsfæstedes Ånd. Det kan ikke høres, hvor der er uro og larm. Det rastløse menneske kan ikke opfatte det.

Dette ord vil vi samle os om på *Nyborg Strand*. Vi har sat de dage til side, og vi tror, Gud har sat dem til side for os, for at vi ret kan lytte til korsets ord uden at skulle haste videre. Berører det ord vort hjerte, da lærer vi vor Frelser *inderligere at kende* – og mon ikke det just er vort største åndelige behov?

Ved det ord bliver intet menneske op-højet, men Herren bliver det – og mon ikke også det er, hvad vi mest af alt ønsker?

*

Der er nu åbnet for indmeldelse til stævnet. Ligesom sidste år skal indmeldelserne sendes direkte til hotel *Nyborg Strand*. Enhver, der indmelder sig, får besked om indkvarteringen m.v. fra hotellet. Se nærmere på side 19.

*

Jeg kan tage fejl, men jeg har en fornemmelse af, at mange ønsker at være med i år, fordi vi samles om *korsets ord*. Hvis det er rigtigt, må vi bede om, at vor sjælefljende ikke får held til at lægge hindringer i vejen for en eneste, der gerne vil med.

Vi har hvert år bedt Herren sende dem, Han vil have med, og holde dem borte, Han ikke vil have med – og den bøn har han hørt – og vil også høre i år!

Vi beder også om, at der må blive gode timer for *børnene* om formiddagen, hvad enten det drejer sig om de mindste eller om de større børn.

*

Ligesom sidste år ønsker vi ikke at »lokke« nogen til at komme ved på forhånd at give oplysning om, hvem vi har indbudt til

at forkynde Ordet.

Men vi anmoder om forbøn for dem, der skal det!

*

Bemærk, at *ynge deltagere* (vi sætter ingen bestemt aldersgrænse) kan være med for 810 kr.

*

Paulus siger også, at vi forkynder »Kristus som korsfæstet, for jøder en forargelse, for hedninger en dårskab, men for de kaldede selv, både jøder og grækere, Kristus som Guds kraft og Guds visdom« (1. Kor. 1,23-23).

Ordet om korsset er Guds *kraft* både til at nedbryde og til at nyskabe. Intet andet ord har tilnærmelsesvis den kraft. Korssets ord trænger igennem som et sværd og dømmer hjertets tanker og meninger; men det gør også virkeligt fri, thi det er sandheden og ejer sandhedens kraft til at frigøre.

Ingen føler sig duelig til at forkynde det; dertil er dets hellighed for stor, dets guddommelige visdom og kraft for overvældende.

*

Korssets ord kan aldrig læses, så nogen kan sige: »Nu har jeg lært det, nu kan jeg det!«

Så snart en kristen mener, at nu har han lært det eller det, hvad evangeliet og evangelisk tjeneste angår, så er han formentlig ubrugelig i Åndens tjeneste.

*

De største videnskabsmænd siger atter og atter, at jo dybere de trænger ind i universets gåde, des større bliver summen af alt det, de ikke ved.

I hvert fald er det sådan, at jo inderligere et Guds barn lærer Guds kærlighed på Kristi kors at kende, des mindre føler han, at han forstår det – endsiges har lært det!

Sådan vil vi formentlig opleve det på *Nyborg Strand*. Vi vil ikke rejse hjem som de, der har lært en masse, men som de, der er grebet af Kristus – det er vort håb og vor bøn!

*

Også i år beder vi alle danske deltagere om at medbringe *Den danske Salmebog*. Vi kan med Korset i centrum ikke undvære de vidunderlige korsmærkede salmer, den indeholder.

*

Tirsdag d. 2. juni afholdes *folkeafstemningen*, der afgør, om *Danmark skal tilsluttes den europæiske union* eller nøjes med at forblive medlem af EF.

Det er en afgørelse af skelsættende historisk betydning for vort land.

Alle, der argumenterer for tilslutning til unionen, henviser til de økonomiske fordele, vi vil opnå derved, og hævder, at vi som en lille nation vil få større indflydelse ved at være med end ved at stå udenfor.

For en nation er der imidlertid vægtigere grunde end økonomi og politisk indflydelse.

Der er for det *første* spørgsmålet, om den uindskrænkede selvbestemmelsesret ikke er umistelig for en nation, der vil forblive en nation.

Dernæst er der spørgsmålet, om ikke Europas og verdens ældste monarki (det er Danmark) har et bidrag til verden, som det kun fuldt ud kan give, hvis det forbliver sig selv i dybeste mening og ikke taber noget af sig selv ved at indgå i et uoverskueligt sammensurium af alle mulige forskellige stater.

Endelig – men det taler politikerne aldrig om, ej heller journalisterne eller de såkaldt intellektuelle – er der det spørgsmål, om vi står Gud imod ved at slutte os til unionen. Han har fastsat landegrænserne, han har givet hvert folk dets eget sprog, han har givet vort folk en umådelig stor åndelig arv – er det ikke vigtigere for vort folk at blive opmærksom herpå og tage vare herpå end at blive ekspederet ind i en union med så fremmedartede stater som de katolske sydeuropæiske lande? Dem har vi jo i virkeligheden intet åndeligt fællesskab med – og når der intet åndeligt eller kulturelt eller historisk fællesskab er med dem, hvorfor skal der da skabes et politisk-økonomisk fællesskab?

Gud har fastsat grænserne. En union betyder åbne grænser, i mange henseender ingen grænser.

Gud har givet sproget. En union betyder, at sproget mere og mere trænges i baggrunden og bliver andenklassen i forhold til tysk og fransk. Dansk skal f.eks.

ikke være embedssprog i unionen.

Gud har givet det danske særpræg. En union betyder tilpasning til noget »fælles«, hvor vort særpræg lidt efter lidt går til grunde. Man bliver ikke dansk, men international, hvad det så er!

Gud har givet os en så stor åndelig arv, at jeg tvivler på, de andre folk i den kommende union har nogen større. Den kan kun bevares, hvis sproget bevares, elskes, dyrkes og vogtes. Men da det næppe bliver tilfældet, vil den åndelige arv i bedste fald blive et minde, men ikke folkets fælles eje og bærende kraft.

Da paven var heroppe, sagde Københavns biskop, at vi bør være ærlige og åbent sige, at forskellene imellem protestantisme og katolicisme er for store, til at et samarbejde er muligt; derfor fik paven ikke lov til at prædike i *Roskilde* domkirke. Her stod biskoppen fast og tjente vort folk derved. En union indebærer opgivelsen af denne fasthed. Men opgives den, da bliver mørket endnu tættere over vort land.

*

Mange Guds børn vil se med dyb bedrøvelse på en union, hvor Danmark er med.

Jeg ved, der er kristne med det modsatte syn. Jeg vil derfor tilråde os alle, at vi går ind i vort lønkammer og bønfalder Gud den Almægtige om, at hans vilje må ske i denne skelsættende sag.

*

Der er næppe nogen politiker, der regner med, at *dæmoniske åndsmagter* kæmper for at opnå *herredømmet over nationerne*, og at verdenshistorien nærmer sig et kulminationspunkt, hvor en *verdenshersker* vil træde frem, udrustet med overnaturlig, dæmonisk visdom og kraft, for at underlægge sig verden med et løfte om fred på jorden, blot alle følger ham.

Men Guds lille hjord regner hermed og ser konturerne af denne udvikling temmelig tydeligt. En union af stater kan meget vel egne sig som basis for en sådan hersker. En sammenblanding af katolicisme og protestantisme kan også vise sig yderst velegnet som forbereder af en verdensreligion, hvor der bliver plads til muhamedanisme, buddhisme, hinduisme, m.v.

Mon nogen politiker med indflydelse vil betragte en sådan udvikling med skepsis? Er det ikke snarere, hvad de dybest set ønsker? Her vinker jo alle verdens riger og deres herlighed, og et lille knæfald kan man da gerne gå med til for at opnå så meget!

*

Den kommende folkeafstemning om unionen har en *åndelig* betydning langt ud over, hvad vore politiske ledere forstår.

Derfor går Guds børn ind i deres lønkammer og søger *Den Almægtige* i vedholdende bøn. Han er al jordens Herre.

Tanken på *Moses*, der gik op på bjerget for at bede, eller *Elias*, der var et menneske som vi, men bad, eller *Daniel*, den højtelskede, højtstående embedsmand, der tre gange dagligt bad med vinduet åbnet mod Jerusalem, eller *Peter*, der gik op på taget for at bede, for slet ikke at tænke på *Herren selv*, der under bøn bar al verdens synd og lærte os at bede – tanken herpå driver også os til at bede, ja bønfalde Herren om at tage afgørelsen d. 2. juni i sin hånd. Han kan bøje kongers hjerter som vandbække i sin hånd – alt, hvad han vil, det gør Han i Himmelen og på jorden – det gælder også d. 2. juni.

Men har vi det ønske og den overbevisning, jeg har givet udtryk for, da beder vi Ham inderligt om at holde vort land uden for unionen af europæiske stater.

*

Et flertal skal stemme imod unionen, og dette flertal skal udgøre mindst 30% af de stemmeberettigede. Hvis man er overbevist om, at det bedste for vort folk er at bevare selvstændigheden ubeskåret, da skal man altså møde op og stemme nej tirsdag den 2. juni.

*

Men vi må se den tragiske mulighed i øjnene, at vor tid som selvstændig nation er ved at løbe ud. Når et folk har vendt Gud ryggen i den grad, som vi har gjort, er det ved at berede sin egen undergang. Når vi beder, er der sandelig grund til, at vi fremfor alt ydmyger os under Guds vældige hånd.

*

Bøn er at *bede* – bøn er at *søge* – bøn er at *banke på* – bøn kan opleves som en *sværkamp* – bønnen er en vidunderlig gave og forret, og dog kan man fristes til at blive *træt* – må nådens og bønnens Ånd styrke os alle i vor skjulte, forjættelsesrige tjeneste i denne skelsættende tid!

*

Lektor ved Københavns Universitets Institut for Kirkehistorie *Jørgen I. Jensen* har udgivet en ualmindelig velskrevet biografi om *Carl Nielsen*, vor store komponist.

Han kalder biografien for »Carl Nielsen, *Danskeren*«.

I et brev, som en, Carl Nielsen meget nærtstående, person, sendte ham, skrev vedkommende: »Du er for fejj og for magelig til at være sanddru, og det var det eneste, der kunne rejse os begge.«

Da jeg læste det, tænkte jeg: Er det typisk dansk?

Gælder det også os kristne?

Det er jo rigtigt, at der skal mod til at være sanddru. Menneskefrygt eller frygt for at møde modstand lægger sig hindrende i vejen for sandheden. Og vi lader os alt for let hindre!

Carl Nielsen var ualmindelig begavet, også ualmindelig selvstændig – han efterlignede ingen i sin musik – han fornyede sig livet igennem – men prisen for at være ubetinget sanddru fandt han for høj – og det kom i det lange løb til at koste ham dyrt.

I kraft af sin charme kunne han på typisk dansk maner undgå mange øjeblikkelige konflikter – men alt, hvad man bevarer på bekostning af sandheden, går før eller senere til grunde.

Der er lykkeligvis noget, der tyder på, at Carl Nielsen fik bugt med sin karakter-svaghed.

*

I brevet stod der også, at Carl Nielsen var for *magelig* til at være sanddru.

Hermed mente brevskriveren ikke, at Carl Nielsen var doven; han kunne arbejde fra tidligt morgen til sen aften med sine kompositioner, men han var magelig i den betydning, at han helst undgik de konflikter, som sandheden uvægerligt fører med sig.

Er det også typisk dansk, og er det også at finde iblandt os, der kalder os kristne?

Vel opfordres vi til at holde fred med alle, men aldrig på bekostning af sandheden.

*

Ved alt besværligt arbejde vindes der noget (Ordspr. 14,23) – men det besværligste og mest møjfulde af alt kan bestå i at sige nej, hvor Gud vil et nej, og ja, hvor han vil et ja – og gøre det i kærlighedens Ånd. Her gælder det om ikke at være magelig!

Det bør vi kristne lægge os på sinde!

*

Det, *Jørgen I. Jensen* vil vise os med sin store biografi om *Carl Nielsen, Danskeren*, er, at danskeren i en europæisk sam-

menhæng altid oplever sig selv som en *biperson* – han hører aldrig rigtig hjemme der, end ikke når hans evner og frembringelser som i Carl Niensens tilfælde langt overgår, hvad der skabes i den store verden. Der berettes i biografien om en aften, hvor Carl Niensens værker var blevet opført i *Paris*, og der derefter var en sammenkomst for kunstnere i den danske ambassade. Blandt deltagerne var de berømte franske komponister *Ravel* og *Roussel*. Efter at Ravel, der var pianist, havde spillet et af sine værker på flyglet, blev Carl Nielsen opfordret til at spille; han ville ikke spille egne kompositioner og begyndte på en fantasi af *Mozart* med strømmende varme – men pludselig vendte han sig om og sagde: »Nu kan jeg ikke huske mere ... « Hans hustru, billedhuggerinden *Anne Marie Carl-Nielsen*, var fortvivlet – men sådan var hendes mand nu engang. Han var sig selv – han var en mere original komponist end Ravel (dennes berømte *Bolero* menes inspireret af Carl Niensens femte symfoni, som var blevet spillet den aften) – men han hørte alligevel ikke hjemme i denne europæiske sammenhæng – her var han snarere en *biperson*.

Hvis det også er typisk dansk, mon vi da ikke gør klogt i at holde os uden for unionen af europæiske stater – vi vil jo aldrig føle os hjemme i den – vi vil opleve os selv som bipersoner, også om vi skulle have mere at yde end andre af unionsstaterne.

Så gælder det blot om, at vi ikke er for magelige og for fejge til at se sandheden i øjnene og rette os efter den!

*

Politik er ikke det væsentlige i tilværelsen. Hvad der vindes politisk kan meget vel ledsages af tab på langt mere betydningsfulde områder.

Da vi i 1864 mistede Slesvig-Holsten, sagde *Dalgas*, at hvad der udadtil tabes, skal indadtil vindes. Det gælder stadig. Det er muligt, at der *udadtil* tabes noget, hvis vi ikke tilslutter os unionen, men det ville være langt værre, om der *indadtil* gik noget tabt. Det vil der imidlertid ikke – der vil indadtil vindes noget i national, i kulturel og i åndelig henseende.

Hvis svaret bliver et nej, vil vi som folk langt bedre kunne besinde os på, hvad der er vort særpræg og vort særprægede ansvar, og hvis et nej medfører økonomiske vanskeligheder, vil vi i endnu højere grad kunne besinde os på, hvad danskhed, selvstændighed og ansvar betyder. Vi, der oplevede besættelsesårene, kan måske bedre forstå det end de yngre generationer – må vi så også kunne forklare dem det.

*

Vi kunne lære noget af det *færøske* folk. Færingerne værner om deres sprog, deres særpræg, deres kultur og historie med den følge, at de end ikke ønsker medlemskab af EF, langt mindre naturligvis af unionen. De har ingen magtmidler, og deres økonomi er helt afhængig af fiskeriet; alligevel lader de sig ikke lokke af alle de gyldne løfter, som et medlemskab frister dem med. Det hænger også sammen med, at Guds frygten er langt mere fremherskende deroppe end hos os.

*

Tænk, hvis vi skal opleve, at *Danmark* frivilligt opgiver sin selvstændighed, og *Færøerne* bevarer sin!

Heroverfor vil man naturligvis indvende, at jeg sætter sagen på spidsen. Det er rigtigt, men lad mig så sige det således: Tænk, hvis Danmark frivilligt opgiver sit særpræg som nation, medens Færøerne bevarer sit!

*

Der sænker sig et forfærdeligt åndeligt mørke over vort folk; det er, som om de onde ånder finder huset tomt og nu vender tilbage med øget styrke.

Det er et hedensk mørke med alle hedenskabets nedværdigelser til følge. Vore politikere baner vejen for det, bistået af mangfoldige såkaldte intellektuelle og såkaldte kulturpersonligheder. Radio og fjernsyn spreder det med glæde ud over folket. Nu skal der bygges en kæmpemøse og et muhamedansk kulturcenter i København. I tusinde år er der bygget kirker, men nu er en »ny tid med frihed« kommet! Undertiden kan man næsten fysisk mærke mørket og de uhyggelige dæmoniske magter.

Det er i og for sig ganske logisk, at politikerne som en følge heraf vil lede vort land ind i et sammensurium af folkeslag, tungemål, religioner, kulturer, sædvaner og livsmønstre og åbne grænserne for alt muligt – det eneste, der øjensynlig betyder noget, er penge, penge, penge eller sagt med tidens hovedord: levestandard, levestandard, levestandard.

Samtidig stiger lovløsheden med foruroligende fart, og tøjlesløsheden breder sig.

Det er sandelig en kamp imod ondskabens åndemagter; meget tyder på, at Gud er ved at give os hen som nation. Dog har han endnu ikke sagt: »Hør op med at bede for dette folk; jeg vil ikke svare jer!«

Derfor vil vi ikke lade hænderne synke. Han lærte os bede: »Fader! helliget

vorde dit Navn!« Hvilken bøn for Danmark! Kan du tænke dig noget større? Skulle Guds navn blive helliget gennem svære straffedomme, så var det dog helligt! »Komme dit Rige!« Kan noget bedre ske i Danmark end dette? »Ske din vilje her på jorden, som den sker i Himmelen!« Det er jo, hvad vi af hele vort hjerte begærer. Herren sagde også: »Bed, og I skal få! Søg, og I skal finde! Bank på, og der skal lukkes op for eder!«

Dette er vor forret og vort ansvar i denne skelsættende tid. Der er næppe nogen af os, der føler, at han gør fyldest i sin skjulte tjeneste. Alligevel kan vi ikke give op. Gud er såre nådig og barmhjertig – han lytter endog til vore svage bønner!

*

Men lad os ikke tale store ord! Lad os forblive i den stilhed og skjulthed som hører lønkammeret til. Og lad os fremfor alt ikke glemme, at vi er medskyldige i vort folks åndelige nød. At Han ikke har forkastet os, kan nu og da indgive hjertet det håb, at Han heller ikke helt vil forkaste vort folk. Han elsker det jo – hans ansigt er furet af smerte over dets synd og nød!

*

Lad os vogte os for *fraserne* – de letkøbte, billige standardord, som spiller så afgørende en rolle i det politiske spil.

En af de fraser, vi bombarderes med, er »*levestandarden*«. Det hævdes, at den er steget gevaldigt, og at en tilslutning til den europæiske union er en afgørende forudsætning for, at den kan bevares og udbygges.

Men ingen spørger, hvad der menes med levestandard.

Begrebet er blevet en frase, et uigenomtænkt begreb, som alle mener at forstå, uden at nogen selvstændigt overvejer, hvad det egentlig betyder. Det er ganske som udtrykket O.K., som også alle benytter, uden at en eneste ved, hvad han siger.

Levestandard er et udtryk, der skulle angive, hvor mennesket befinder sig – er det en høj standard – er det en lav standard – eller er det midt imellem?

Hvor befinder den typiske dansker sig i dag? Efter min opfattelse på et lavere stade end for tredive år siden – for slet ikke at tale om tiden før anden verdenskrig.

Hvor befinder ungdommen sig – hvilken standard præger den? Efter min opfattelse en ringe standard.

Der er jo sket et skred i opfattelsen af, hvad der sømmer sig et menneske, Guds højeste skabning. Nu findes der knap nok en standard mere at leve efter eller leve

på.

Hvad nytter det, at alle har materielle goder, når standarden er blevet så lav?

Vi kan roligt afvise frasen »levestandard«, som havde den noget som helst at sige i debatten om tilslutning til unionen af europæiske stater. Vi vil få en endnu større tilstrømning af elendighed, hvis grænserne åbnes, og hvis der kun regnes med det materielle.

Hvis vi derimod holder os uden for den kommende union, kan det tænkes, at der bliver mulighed for at højne levestandarden – det kunne måske ryste vore angerløse politikere så meget, at deres leve-

standard højnedes, hvilket ville være en stor nåde for dem selv såvel som for folket.

Tænk, om begrebet levestandard forvandlede fra at være en tom frase til at blive et begreb, der stod respekt om! Tænk, om der skete en *højnelse!*

*

Der er, så vidt jeg forstår, flere, der er begyndt at anvende mine små kommentarer til den daglige Bibellæsning (*Bønnen og Ordet*). Så meget mere beklager jeg, at jeg i januar og februar har sløset med korrek-

turlæsningen, så at der har indsneget sig nogle fejl ved angivelsen af *dage* – men ikke ved angivelse af *datoer*. Jeg håber ikke, det har forvoldt for megen forvirring – og jeg håber også, jeg bliver bedre til korrekturlæsning i fremtiden – men man skal være forsigtig med at afgive for store løfter!

Men det er ikke for meget sagt, at jeg oplever et stille fællesskab med alle dem, kendte og ukendte, der læser Bibelen og beder »sammen med mig og med alle de andre« morgen efter morgen. Må vi mærke, at Guds ansigt lyser over os!